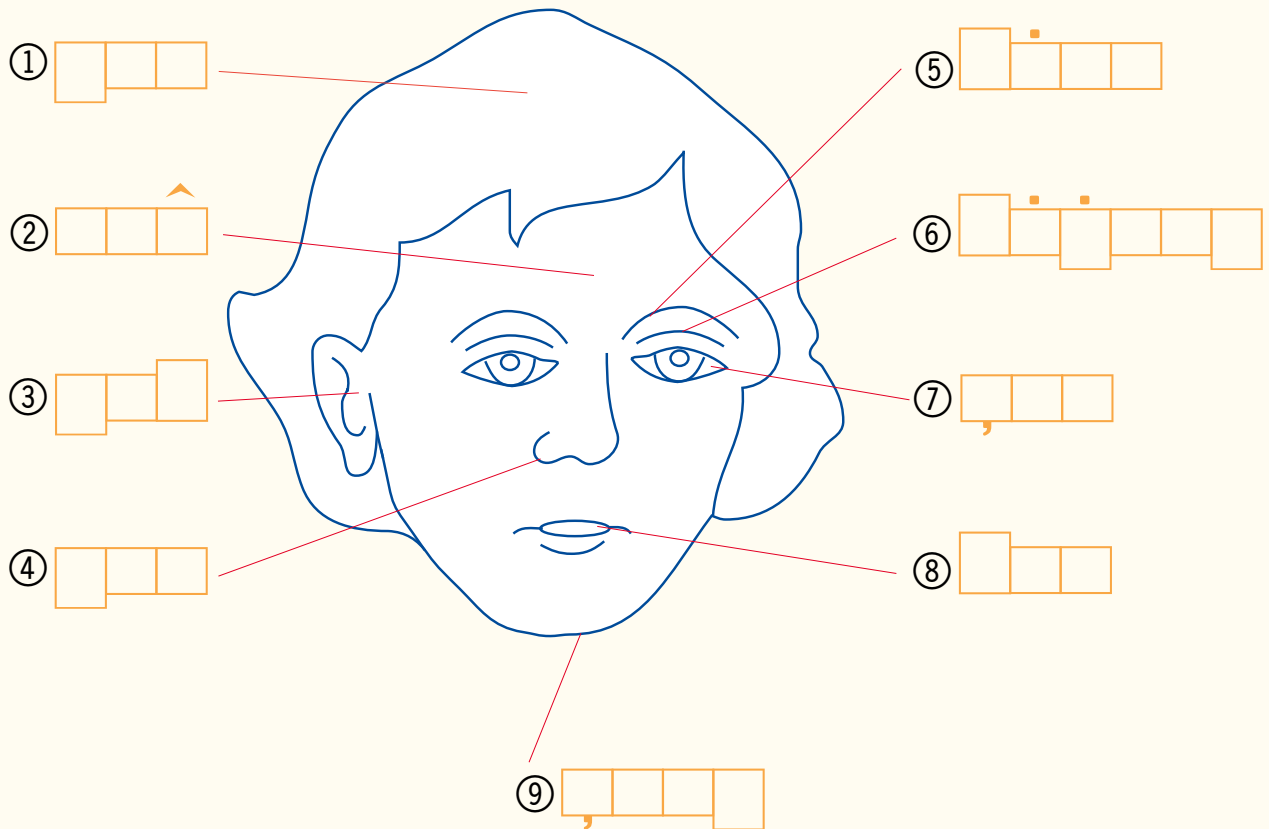

Alan DILPAK

Gencîneya Peyvan 4

Endamên Bedenê

Pirtûka hîndarîyan ji bo fêrbûna peyvên nû û firehkirina gencîneya gotinan, bi wêne, xaçepirs û rahênên cûrbecûr.

Pêşgotin

Hevala mamosta, hevalê mamoste,

We ev daringa (matêriyalê) fêrbûnê pejirand. Lê ez dixwezim ji bo we, bi kurtahî, bikaranîna wê zelal bikim.

Ev daring baş bi kêrî gencîneya gotinên kurdî yê bingehîn tê. Şagirt her 12 gotinan, li gor nîşanên diyarkirî, nas dike û fêr dibe.

Baldan (konsêntrasyon), daxwez û bilezbûna şagirtan bi zîrekî û têgihîştina wan ve girêdayî ye. Lewma pêwîstiya van şagirtan bi zaf balkêşî û yarmetiya (alîkarî) pêdagogan heye. Ev daxwezî li ser me pir giran e. Ev daring dibe alîkarî û asanî ji bo amadekirineke çalak û ew gengaziyeke (îmkan, rêdan) cudayî pêşkêş dike.

Me bi pêkanîna hin nîşanan xwestiye, ku hînbûn bi vê pirtûkê hên asantir bibe. Pirtûk ji aliyê şêwe (mêtod) ve wisa hatiye danîn, ku xwendevan bikanibe serbixwe kar bike.

Ji bo mirov baş tê bigihîne û rast binivîsîne, hin rahên (hîndarî) û xaçepirs jî hatine amadekirin. Hin kaxezên rahênan, wek nimre (5 û 6) bi du radeyên diwarîyê hatine danîn. Wek alîkarî du nîşanên diwarîyê, giran û sivik, hatine diyarkirin. Loma, ji bo her 12 peyvên, bilî kaxezên rahênan yê diyarkirî, heft kaxezên rahênan ji bo fêrbûnê jî hene. Bi rêya alîkariyên diyarkirî, mirov dikane kaxezên rahênan yê din jî ji bo radeyên diwarîyê yê cuda bi kar bîne.

Kaxezên rahênan, yê beşekî serbixwe dikanin li dû hev yan bi awayekî bijarte, yekser yan jî her dema ku mirov bixweze, tînin bikaranîn.

Hûn dikanin kaxezên rahênan bi xwe nimre bikin û wan li cih û dema hûn bixwezînin pêkbînin. Şagirtên we bila hejmara rûpelên rahênan bi xwe dagrin.

Gengaziyeke bikaranîna him di warê zimanê kurdî de (avakirina gencîneya gotinan, rastnivîs û xwendin) û him jî di warê waneyên (ders) tiştan de dibin.

Mîna ku tê zanîn, hin gotin li hin cihan bi awayên cûrbecûr bi lêv dibin. Ji bo vê yekê, hemû navên wêneyên ku di rahênan de derbas dibin, ew wek ferhengok di dawîya pirtûkê de hatiye çapkirin. Daku di xebatê de yeksanî û ne tevlihevî çê bibe, divêt pêdagog vê ferhengokê bike bingeh û li gor wê biçê.

Nîşandeka 😊 ku li jêrî rûpelan hatiye danîn, ji bo xwendevan û pêdagogan e.

Ezê pir kêfxweş bibim, heke hûn min li ser pêşniyaz, daxwez û rexneyên xwe agahdar bikin. Ezê hewil bidim, daringê li gor daxwezên we sererast bikim.

Ez ji xwendevanan re hînbûneke dilxweş dixwezim!

FERHENGOK

<u>Kurmancî</u> :	<u>Gotinên hevmane</u> :	<u>Kirmancî / Dimilkî</u> :	<u>Soranî</u> :
Beraneke	<i>tilîya gir, tilîya mezin</i>	beçika pîle	espêkuje
bêçî	<i>tilî,</i>	beçike	pencey pê
bêrik	<i>qolinc</i>	bêrik	qolinc
bijang	–	bijange	birjang
biro	<i>birî, birû, burû</i>	buriye	biro
bisk	–	biske	bisik, zuluf
bivil	<i>bêvil</i>	firmike	kunelût
cênîk	<i>cênig</i>	cênige	leceng
çav	–	çim	çaw
çeng	<i>erzîng</i>	çenike	çenege
çiçik	<i>ber, gan, memik, pêşîr</i>	çiçik	memik
çîp	<i>çîm, qîlik</i>	çîpe	lûlekê qeç
çok	<i>jinû, junî</i>	zonî	ajno
dest	<i>lep</i>	dest	dest
dev	–	fek	dem
didan	<i>diran</i>	didan	didan
enî	–	çare	enî, tewêl
enîşk	–	kîlikê hermî	enîşk
gepir	<i>çema stû</i>	kortike	piştî mil
guh	<i>guçik</i>	goş	guwêçke
gulî	<i>kejî</i>	gilange	kezî
gum	<i>dêm, gep, lam</i>	liske	rûmet
gûzik	<i>guzik, gwîzik, gwîzk, gozik</i>	guzeke	gozîng, qulepê
kefa dest	<i>çeng, lep, mist</i>	lape, kafe	nawdest, nawlep
kelek	<i>kêlek</i>	kaleke	keleke
lêv	<i>lev</i>	lew	lêw
mil	<i>kolanî, serpî</i>	doş, kolane	şen
navik	<i>pilik, qavik</i>	nak	nawik

<u>Kurmancî</u> :	<u>Gotinên hevmane</u> :	<u>Kirmancî / Dimilkî</u> :	<u>Soranî</u> :
navteng	<i>navê zirav, newq</i>	mîyaneyo barî	kemer
neynûk	<i>neynok, nênuq, nênuq</i>	nenike	nînok
nig	<i>ling, pê</i>	ninge	ling, pê
panî	<i>paşling, paşnig</i>	paşnike	pajne
paq	<i>baq</i>	pêke	pûz
pazû	<i>bend</i>	tevdîre	bazû
pişt	<i>qolinc</i>	piştî	nawşen, pişt
pî	<i>bask, bazend, zend</i>	bazî, zend	bel, qol
por	–	por	qij
poz	<i>bêvil, difin, kepû, lût</i>	pirnike	lût
qirik	<i>qewrî, qaqirîtik, qirtik, xirtik</i>	qirike	qurqurak
qorik	<i>kemax</i>	kîşte	birbire, kemer
ran	<i>hêt</i>	paqe	ran
rih	<i>ruh</i>	herdîşe	rîş
rû	<i>çehre</i>	rî, surote	rû, rûxser, tebeş
serî	<i>kur</i>	sere	ser
sêvik	<i>hinarik</i>	hinarik	kulme, serrûmet
simbêl	<i>simêl</i>	zimelî	simêl
sîng	<i>sepet, sing</i>	sêne	sing
sitû	<i>sito, stû</i>	vile	mil
tilî	<i>bêçî</i>	beçike	pencey dest
tilîya biçûk	<i>tilîya çûçik</i>	qîlike	pencetûtê
tilîya dirêj	–	beçika wertî / derge	balaberze
tilîya gustîlkê	–	beçika nîştanî	birayê tûte
tilîya îşaretê	–	beçika îşaretî	doşawmije
tilûr	<i>gurmik, qûnester, qûnistir</i>	qenaste	gopkeyê qin, simt
zend	<i>bazik</i>	bazî, zend	meçek
zik	–	vêre	sik
ziman	–	ziwan, zon	ziman

Çavkanî

1. D. Îzoli
Ferheng
Kurdi-Tırki / Tırki-Kurdi
Weşanên Deng, İstanbul-1992, ISBN: 3-927213-04-7
2. Feryad Fazil Omar
Kurdisch-deutsches Wörterbuch
Ferhenga Kurdî-Elmanî
Kurdische Studien, Berlin-1992
Verlag für Wissenschaft und Bildung
ISBN: 3-927408-45-x
3. Joyce Blau
Dictionnaire Kurde
Publications du Centre pour l'Étude des Problèmes
du Monde Musulman
Contemporain 4, rue de Pascale, Bruxelles 4, 1965
4. Torî
Ferheng
Kurdî-Tirkî / Türkçe-Kürtçe
Koral, İstanbul-1992, ISBN: 975-7780-16-2
5. Ali Seydo - Ali Gewranî
Ferhenga Kurdî Nûjen
Kurdî-Erebî, 1985
6. Musa Anter
Ferhenga Khurdî-Tirkî
Yeni Matbaa, İstanbul-1967
7. Malmisanij
Ferhengê Dımilki-Tırki
Weşanên Deng, İstanbul-1992
8. Baran Rizgar
Dictionary - Ferheng
Kurdish - English / English-Kurdish
Kurdî-İngîlîzî / İngîlîzî-Kurdî
Lithosphere Printing Cooperative
82/90 Queensland Road, London N7 7AW - 1993
9. prof. FARIZOV
Ferhenga Tirkî-Kurdî
Ankara 1994, Öz-Ge Yayınları 18
ISBN: 975-7861-03-0
10. Amirxan
Ferhenga Kurdî-Almanî
Max Hueber Verlag, 1992
D - 8045 Ismaning
ISBN: 3-19-006349-4
11. Amirxan
Ferhenga Almanî-Kurdî
Max Hueber Verlag, 1992
D - 8045 Ismaning
ISBN: 3-19-006348-6

